

Hjälpmedelscentrum
Maria Söderkvist

MINNESANTECKNINGAR STRATEGISKT KUNDRÅD

TIDPUNKT Fredag 2026-09-04 Tid 08:30-11:30 Plats Hjälpmedelscentrum, Gripen 1

NÄRVARANDE Åsa Wikström Arboga
Katarina Söderlund Hallstahammar
Marie Krogh Kungsör
Fredrik Leek Köping
Emmelie Byhlin, Norberg
Therese Hellqvist Sala
Virpi Sieppi Surahammar
Anna Parnfelt Västerås stad
John Franzén Habiliteringscentrum
Agneta Ejderblom-Carlsson Hälsa och Rehab Västmanland
Kristina Holmberg Rehabenheten Västmanlands sjukhus
Helena Lagerlöf Vårduppdrag Västmanland
Helena Dahlberg Hjälpmedelscentrum
Magnus Loman Hjälpmedelscentrum
Maria Söderkvist Hjälpmedelscentrum

EJ NÄRVARANDE Johan Eriksson Hjälpmedelscentrum (ordinarie)
Johan Johnsson Hjälpmedelscentrum (ordinarie)
Maria Granström Fagersta (ordinarie)
Birgitta Törnblom Habiliteringscentrum (ordinarie)
Jessica Kjellin, Skinnskatteberg (ordinarie)

Carina Dahlström, Hallstahammar (ersättare)
Kamylar Sheikhan, Kungsör (ersättare)
Daniel Svensson, Köping (ersättare)
Caroline Törnros Andersson Sala (ersättare)
Mette Hutter Larsen Surahammar (ersättare)
Cecilia Hjortsberg Västerås stad (ersättare)
Maria Kättström Vårduppdrag Västmanland (ersättare)
Maria Sagström Rehabenheten Medicin Västmanlands sjukhus (ersättare)

GÄSTER Sanna Hermansson och Elin Strandman, hjälpmedelskonsulenter medicinska
behandlingshjälpmedel Hjälpmedelscentrum

Christina Larsson, hjälpmedelskonsulent diabeteshjälpmedel, Hjälpmedelscentrum

Joakim Axelsson, controller Hjälpmedelscentrum

1 BEGRÄNSADE UTTAG AV TILLBEHÖR TILL CPAP - ANDNINGSHJÄLPMEDEL

Antalet patienter som ordineras CPAP-behandling ökar, vilket medför en större efterfrågan av tillbehör (mask och slang) och ökade kostnader över tid. För att få en hållbar hantering och kostnadskontroll av dessa förbrukningsmaterial behövs ett regelverk för begränsat uttag.

Idag har patienter obegränsad tillgång till kostnadsfria tillbehör till CPAP och kan själva beställa direkt från Hjälpmedelscentrum.

Tillverkare rekommenderar ett byte av mask en gång per halvår och för slang en gång per år för en god behandlingskvalitet. Det är en rimlig och patientsäker nivå för uttag.

Tätare byte föreslås bli ett eget ansvar. Patienter som inte klarar av att web beställa tillbehör när behov finns utanför de tillåtna kostnadsfria bytena kan ringa till leverantör och beställa. En mask som går sönder orsakat av ett fabrikationsfel ska reklameras via Hjälpmedelscentrum.

En riskanalys har gjorts i samverkan med Lungkliniken som är den förskrivande enheten. Konsekvenser utifrån det nya förslaget beskrivs i informationen samt hur de kan åtgärdas.

Om förslaget bifalls föreslås regelbunden uppföljning tillsammans med Lungkliniken.

Frågor från mötet:

Hur gör man med patienter som inte klarar att sköta om sina tillbehör på rätt sätt?
Förskrivningsprocessen ska följas och bedömning av patientens hela livssituation tas i beaktande. Förskrivaren har ett ansvar att det ska kunna lösas på bästa sätt för patienten och undantag kan göras i enskilda fall.

Varför är inte vattenbehållare inkluderat? En trasig vattenbehållare påverkar apparaten så den kan gå sönder därför är det viktigt att behållaren byts ut, vattenbehållarna har fått en bättre kvalitet.

Har Dalarna samma riktlinjer? Ja i princip med ett tillägg att de tar ut en egenavgift för mask och slang.

Ärendet presenterades av Sanna Hermansson och Elin Strandman.

Beslut

Strategiskt kundråd föreslår Hjälpmedelsnämnden att besluta om

1. Begränsat uttag av mask och slang för vuxna patienter med CPAP-behandling vilket innebär en (1) kostnadsfri mask per halvår samt en (1) kostnadsfri slang per år.
2. Gäller från och med 2027-01-07

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse Förslag på tillbehörsbegränsning, Riskanalys CPAP-tillbehör och Omvärldsbevakning CPAP-tillbehör

2 INFÖRANDE AV DIABETESHJÄLPMEDEL SENSORER TILL PATIENTER MED DIABETES TYP 2 INOM PRIMÄRVÅRDEN

Diabetshjälpmedlet sensor kommer att införas som hjälpmedel till patienter med svårinställd diabetes typ 2 inom den regionala Primärvården via vårdcentralerna. Patienterna ska använda hjälpmedlet för att på ett tydligare sätt lära sig och förstå hur insulinnivåerna påverkas.

Införande baseras på en nationell rekommendation från MTP-rådet (Medicintekniska Produktrådet).

Patientgruppen omfattar ca 200 patienter i Västmanland. Kriterier i handboken kan följas. Största förändringen är att antalet förskrivare ökar vilket kan påverka inflödet av frågor till Hjälpmedelscentrum. Förskrivarna har önskat en annan variant av förskrivningsförfarande och utbildning än den gängse som förskrivare bör genomföra.

Ärendet presenterades av Christina Larsson

Beslut

Informationen noteras

3 FÖRSLAG PÅ HJÄLPMEDELSNÄMNDENS VILJEINRIKTNING FÖR 2027

Magnus Loman presenterar att Hjälpmedelscentrum har, utifrån de utmaningsdialoger som hållits under våren, tagit fram ett förslag på viljeinriktning för 2027.

Föreslagen Viljeinriktning för 2027

Hjälpmedelscentrum ska vara den sammanhållande kraften för en jämlik, trygg och framtidsinriktad hjälpmedelsförsörjning där invånaren möter rätt hjälpmedel, i rätt tid och genom en sömlös samverkan mellan länets aktörer.

- Jämlikhet behöver vara en tydlig drivkraft. HMC ska bidra till att resurser och stöd fördelas på ett jämlikt sätt.
- Kunskap och dialog är nyckeln till rätt hjälpmedel i rätt tid. HMC behöver vara en aktiv kunskapsnod och samverkanspart.
- Samverkan över organisatoriska gränser måste stärkas. HMC ska vara en sammanhållande kraft i länets hjälpmedelsförsörjning.

Viljeinriktningen kommer ligga till grund för arbetet med Verksamhetsplanen för 2027.

Fråga från mötet: Finns digitalisering med som en vision? Magnus presenterar en ny tjänst för digital utveckling på HMC med ansvar för automatisering. Arbetet med digitalisering och automatisering som HMC fortsätter satsa på, kommer att tydliggöras i VP 2027.

Beslut

1. Strategiskt kundråd föreslår Hjälpmedelsnämnden att anta den föreslagna viljeinriktningen för 2027

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse Hjälpmedelsnämndens Viljeinriktning 2027

4 DIALOG OM SAMVERKAN

Hjälpmedelscentrum har en aktivitet i verksamhetsplanen om hur vi samverkar med våra kunder i kommuner och Region. Magnus Loman initierar dialogen utifrån följande frågor:

- Har vi idag tillräckligt med forum för dialoger? Till exempel Förskrivarråd, Hjälpmedelsråd, Strategiskt kundråd
- Hur fungerar den samverkan vi har idag?
- Behövs mer eller annan samverkan?
- Kan vi i framtiden använda strategiskt kundråd för årlig dialog om och utvärdering av samverkansformer? Jättebra att vi har en utvärdering i Strategiskt kundråd årligen.

Förskrivarrådet är ett uppskattat och bra råd. Förskrivarråd borde ske oftare. Kanske borde det följa Hjälpmedelsnämndens Årshjul för att tydliggöra uppdraget att vara ett stöd till Strategiskt kundråd.

Hur ska representationen se ut? Vilka förskrivargrupper är aktuella? Hur ser uppdraget ut, vilka representerar man och vilket mandat har man? Viktigt att det är klargjort och värderat i varje verksamhet.

Kanske behövs en uppdragsbeskrivning för deltagande i Förskrivarråd.

Ska sjuksköterskor ha ett eget Förskrivarråd? Är det bra att starta upp ett nytt enskilt eget råd för de hjälpmedel som förskriver så som medicinska behandlingshjälpmedel och omvårdnadshjälpmedel? Idag finns andra former av samverkan för specifika områden t ex diabetes, andningshjälpmedel och inkontinens.

Behövs en gemensam skiss/ bild för hur samverkan organiseras, kan det tydliggöra ansvar, roller och samverkan?

Hur ökar vi medvetenheten om hur det är tänkt idag.

Hjälpmedelsråd Maria S beskriver vilka som ingår och när möten sker.

Strategiskt kundråd Fungerar bra och är ett bra samverkansforum.

Beslut

Strategiskt kundråd beslutar att utöka Förskrivarrådet utökas till 4 ggr per år i. Mötena förläggs utefter Hjälpmedelsnämndens Årshjul och beredning.

Strategiskt kundråd beslutar att årligen utvärdera hur samverkan fungerar, läggs in i planeringen i Årshjulet.

5 INFORMATION OM JÄMLIK HJÄLPMEDELSFÖRSKRIVNING

Joakim Axelsson presenterar aktuell statistik utifrån ett genusperspektiv.

Statistiken följs årligen inom alla produktområden och över tid. Längre har det sett ut så att kvinnor generellt förskrivs mer hjälpmedel än män. Det har skett en viss utjämning över åren men det kan finnas en naturlig förklaring till skillnaden eftersom kvinnor lever längre.

Flickor förskrivs färre hjälpmedel än pojkar. Den nationella utredningen Liv och hälsa ung påvisar att flickor uttrycker att de saknar de hjälpmedel som de skulle behöva.

Finns det orimliga könsskillnader i förskrivning av hjälpmedel är den viktiga frågan att ställa sig? Strategiskt kundråd önskar ta del av materialet som skickas med minnesanteckningar, se bilaga.

Beslut

Informationen noteras

6 GENOMLYSNING AV HJÄLPMEDELSCENTRUM

Magnus Loman informerar om genomlysningen av Hjälpmedelscentrum som gjorts av extern part under våren 2026. Syftet var att identifiera hur verksamheten kan arbeta för att möta Nära vård-omställningen och långsiktigt säkra hjälpmedelsförsörjningen i Västmanland. Rekommendationer kring prismodell och regelverk, verksamhetshjälpmedel och investeringsgräns har tagits fram.

Hjälpmedelsnämnden har efter rekommendationerna gett verksamhetschef på Hjälpmedelscentrum uppdrag att ta fram en ny prismodell och regelverk för de hjälpmedel som förskrivs inom den kommunala hemsjukvården, vilket ska ske i nära dialog med kommunerna. Verksamhetschef ska även arbeta vidare med hur verksamhetshjälpmedel ska organiseras. Genomlysningens förslag om investeringsgränsen har bordlagts tills de två andra uppdragen är lösta.

En enkät för behovsanalys av verksamhetshjälpmedel kommer att skickas ut under de närmaste veckorna. Observera att all verksamhet behöver involveras i svaren på enkäten då den rymmer HSL, SOL, LSS och skola.

Synpunkter ny prismodell och regelverk:

Det är idag omöjligt att följa upp kostnader för flera av huvudmännen när det gäller hjälpmedel.

Kunskapen om att välja hjälpmedel till lägst kostnad utifrån patientens behov finns hos förskrivarna, det är ett starkt incitament i Förskrivningsprocessen och upprepas i alla utbildningar Hjälpmedelscentrum ger.

Återlämning av hjälpmedel och uppföljning utifrån kostnader är krångligt. Det medicinska incitamentet för uppföljning är förskrivarens, det ekonomiska är den ekonomiskt ansvariga huvudmannen.

Primärvårdskvalité är ett pågående arbete där uppföljning utifrån journalföring diskuteras hur man kan underlätta uppföljning.

Fråga om genomlysningen:

Håller Hjälpmedelscentrum med om förslagen? Magnus svarar generellt ja.

Löser köp och säljvarianten investeringsproblematiken? Svaret är att det gör det till viss del.

Beslut

Informationen noteras

Underlag: Genomlysning Hjälpmedelscentrum Slutrapport

7 INFORMATION FRÅN HUVUDMÄNNEN

Ett tillfälle att utbyta information och erfarenheter som relaterar till hjälpmedelsområdet. Det kan handla om att ta stöd av varandra eller informera om något som kan vara av värde för andra, till exempel goda exempel, utveckling eller samarbeten i framskridande anda.

Respektive huvudman meddelar innan mötet om de har information att ge eller önskar dialog kring ett område.

Hallstahammar och Arboga

Beredskapslager: hur ska vi tänka om nya regler kring hjälpmedel och lagerhållning? HMC och kommunerna borde väl samarbeta kring detta?

- Har någon kommun kommit längre?
Sala har inventerat flödena av hjälpmedel och ställt sig frågan hur ska man klara sig själv om leveranser upphör. MAS håller i arbetet som tar höjd kring både läkemedel och hjälpmedel.
- Magnus Loman redogör för regionens arbete med beredskap där ett tidigt beslut togs att hjälpmedel inte ska vara en del i planeringen initialt. Nu har en arbetsgrupp bildats där Hjälpmedelscentrum ingår. I övriga landet ser det olika ut, en del Hjälpmedelsverksamheter är delaktiga och har berett en plan kring hjälpmedel. Det är viktigt att ett beredskapslager ingår i ett cirkulärt flöde.
- Finns det ett gemensamt forum för frågorna i kommunerna? Kan MAS-MAR-nätverket vara lämpligt?

Hjälpmedelscentrum

- Presentation av nya medarbetare inom IT och Sesam
- Verksamhetsplan och budget 2027
- Förskrivarutbildningar och Chefssidan på Vårdgivarwebben

8 ÖVRIGA FRÅGOR

- Anna Brors Ulvemark har slutat sin tjänst inom Hälsa och Rehab, Agneta E-C är tills vidare ordinarie som ska kallas till mötena.
- Ny representation från Skinnskattebergs kommun genom Jessica Kjellin.
- Therese från Sala, avslutar sin tjänst som enhetschef för Rehab i Sala men sitter kvar i Strategiskt kundråd. Har nu en ny roll som MAR och utvecklare i Sala.
- Hur går det med upphandling av nytt verksamhetssystem?
Upphandling ska starta innan årets slut. Tidsplanen är att upphandlingen kommer ta ca 1 – 1,5 år.

9 NÄSTA MÖTE

2026-10-30 kl 08:30 -11:30, Hjälpmedelscentrum, Gripen 1.

Vid förhinder anmäls detta till Hjälpmedelsstrateg Maria Söderkvist
maria.soderkvsist@regionvastmanland.se